

Posudek bakalářské práce

Autor/ka práce a studijní obor: Radka Obadalová, bohemistika – anglistika

Název práce: Analýza běžné mluvy v Kroměříži a jejím okolí

Vedoucí/oponent bakalářské práce: Mgr. Michal Hořejší, Ph.D.

	HODNOCENÉ ASPEKTY PRÁCE	A	B	C	N	NN
1	Samostatnost zpracování, porozumění problematice, originalita práce			×		
2	Formulace cílů práce a jejich splnění		×			
3	Koncepce a struktura práce (úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce)		×			
4	Práce s literaturou/ s prameny (stav bádání, využití databází, práce s cizojazyčnou literaturou, interpretace a kritická reflexe textů, výběr a úplnost pramenné databáze, její kritika a interpretace)			×		
5	Adekvátnost použitých metod a jejich aplikace		×			
6	Formulace závěrů, příp. výsledky výzkumu			×		
7	Formální stránka práce (grafická úprava, jazyková a stylistická úroveň)		×			
8	Formální stránka práce (citační praxe a bibliografické odkazy)		×			

A = výborně	B = velmi dobře	C = dobře	N = nelze hodnotit	NN= nevyhověl/a
-------------	-----------------	-----------	--------------------	-----------------

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Bakalářská práce Radky Obadalové věnovaná mluvě v Kroměříži a jejím okolí si klade za cíl zjistit, a) v jaké míře je místní nářečí ovlivněno sousedním východomoravským nářečím, b) otestovat předpoklad, podle něhož dochází k mizení některých nářečních rysů. Za tímto účelem se autorka rozhodla vypracovat dotazník a oslovit celkem 12 respondentů vázaných k lokalitě.

Práci považuji za akceptovatelnou, tj. splňující požadavky kladené na bakalářskou práci.

Text, i když členění tomu spíše neodpovídá, sestává z pěti kapitol – představení lokality, charakteristiky dialektologie v širším smyslu, představení metody, vlastní analýzy a interpretace.

Práce má dvě hlavní slabiny:

Tou první je množství redundantního textu, který navíc na mnohých místech vykazuje povahu nekoherentního kompilátu: například kapitola věnovaná městu Kroměříž obsahuje informace, které pro povahu výzkumu, a

zvláště pro jeho interpretační část nemají žádnou validitu. Stranou raději nechávám fantaskní (a nezazdrožovaný) výklad původu místního názvu Kroměříž. Skutečně důležitá fakta, která místní jazykovou situaci dobře osvětlují, přitom čtenář nalezne až v samém závěru. To, že v Kroměříži sídlí gymnázium, které do města přitahuje nemalé počty mluvčích z jiných nářečních oblastí (včetně té východomoravské), je klíčové, a mělo se proto stát jedním z vodítek už při samotném nastavování výzkumu (např. při volbě respondentů).

Podobné nedostatky vykazuje i kapitola věnovaná dialektologii. Jde místy o shluk nepřilíš provázaných (např. solitérní odstavec o městské mluvě na s. 7–8) a místy zřetelně neaktualizovaných citací a parafrází – lze takřka dvoustoletou dialektologii považovat za mladou disciplínu, jak stojí na s. 5?

Autorka nezřídka nekriticky reprodukuje i vyložené nesmysly, především z textu I. Bogoczové: lze skutečně porovnávat učení se spisovné češtině s nabýváním kompetence cizího jazyka? (s. 7); tvar 1. os. sg. prez. *děkuju* nestojí mimo normu; lze tvrdit, že je v dnešní době považováno za nevýhodu mluvit nářečím? (s. 10); jaká praxe nasvědčuje tomu, že dítě, které ovládá spisovný útvar i nářečí, umí lépe reflektovat jazykové rozdíly? Co to vůbec znamená? (ibid.)

Druhou slabinou je volba nepřilíš vhodné metody a neefektivní práce s literaturou. Velikost vzorku a jeho povaha totiž neumožňuje jinak pozoruhodná zjištění jakkoli zobecnit; autorka nemůže spravedlivě interpretovat nic víc než právě charakter mluvy svých respondentů. Je s podivem, že sama autorka přitom explicitně uvádí, že validnost výzkumu závisí na adekvátním množství materiálu (s. 18).

Za velkou škodu považuji to, že R. Obadalová svůj výzkum jen nepřeskupila, resp. nedesignovala jinak už od počátku. Vhodné, a přitom podobně náročné by totiž bylo lépe prostudovat stávající literaturu (tj. např. nepublikované práce R. Šuty a D. Poláchové) a následně testovat z ní vyplývající zjištění. To by autorce umožnilo nejen lépe zformulovat dotazník, ale také jej lépe distribuovat. Začít „na zelené louce“ je zbytečně vyčerpávající, a hlavně z podstaty nevědecké. Základním předpokladem jakéhokoli výzkumu je vhodné navazování na předešlá zjištění. Smyslem bakalářské práce je mimo jiné demonstrovat i tuto dovednost.

Formální stránka práce je přijatelná, text vykazuje jen nemnoho gramatických a pravopisných nedostatků. Ve zřetelném rozporu s odborným stylem jsou pasáže vyprávějící o pozadí výzkumu – „sehnala jsem si literaturu“ (s. 22), „chtěla jsem si ho cvičně vyzkoušet“ (ibid.), „věřím, že je dotazování bavilo“ (s. 23) ad. Upozorňuji také na chybu ve jméně Josefa Filipce na s. 21.

Navzdory zbytečným úskalím, která si autorka způsobila podceněním přípravné fáze, prokázala v jejím závěru, tj. v interpretační fázi, dobrý úsudek. Text je formálně, tj. z hlediska struktury i stylu, v pořádku. Práci proto považuji za přijatelnou a doporučuji ji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- 1) Znamená znalost nějakého pojmenování nutně to, že je součástí aktivní slovní zásoby daného mluvčího?
- 2) Popište spojnici mezi dialektologií a psycholingvistikou, o níž píšete na s. 4.
- 3) Z jakého teoretického zázemí vyrůstá pojem biolekt, o němž píšete na s. 8?

4) Pokud spisovný jazyk vzniká na základě dialektu „politického, mocenského a kulturního střediska“ (s. 8), jak vysvětlíte, že spisovná čeština důsledně potlačila např. historickou diftongizaci $y > ej$?

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře

V Českých Budějovicích dne 20. 8. 2021

.....
podpis vedoucího/oponenta bakalářské práce

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------